

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД ПРИЙОМНИХ СІМЕЙ І ДИТЯЧИХ БУДИНКІВ
СІМЕЙНОГО ТИПУ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Соціальна педагогіка

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні
кафедри
Протокол №1
від “29” серпня 2024 року

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Соціальний супровід прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу
Викладач (-і)	кандидат педагогічних наук, доцент Лемко Г.І.
Контактний телефон викладача	0982278480
Е-mail викладача	halyna.lemko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	відповідно до графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>«Соціальний супровід прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу» – складова блоку вибіркових компонентів професійної підготовки здобувачів, майбутніх соціальних педагогів. Дисципліна вивчається студентами спеціальності «Соціальна робота» ОП «Соціальна педагогіка» на четвертому курсі, у восьмому семестрі. Опанування даного курсу дозволить ознайомитись студентам з основними теоретичними положеннями курсу, особливостями соціального супроводу прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу, надасть можливість аналізувати і впроваджувати здобути знання у практичну діяльність.</p> <p>Курс передбачає як теоретичні, так і практичні заняття, спрямовані на розвиток професійних навичок для ефективного вирішення соціальних проблем.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальний супровід прийомних сімей та дитячий будинок сімейного типу» є захист і забезпечення дотримання прав і найкращих інтересів дитини шляхом надання якісних соціальних послуг прийомній сім'ї / ДБСТ Цілі курсу полягають у: вмінні організувати роботу щодо створення та забезпечення функціонування прийомних сімей / ДБСТ, використовувати нормативно-правові акти, які регламентують цей процес; проводити рекрутування та попередню роботу з кандидатами на створення прийомної сім'ї / ДБСТ, враховувати індивідуально-психологічні особливості дитини при складанні соціального супроводу сім'ї; налагоджувати співпрацю між спеціалістами, які захищають права дітей; здійснювати соціальний супровід прийомних сімей / ДБСТ; запобігати чи долати типові помилки під час входження в сім'ю, в роботі з нею, при складанні плану соціального супроводу тощо.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>ПК- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК-11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми у професійній діяльності</p> <p>СК-4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.</p>	

СК-9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси різних категорій дітей та молоді та їх сімей в тому числі на етапі раннього втручання.

СК-11. Здатність до надання допомоги та підтримки дітям та молоді а також їх сім'ям із врахуванням індивідуальних потреб, вікових відмінностей, тендерних, етнічних та інших особливостей в тому числі на етапі раннього втручання.

СК-21. Здатність застосовувати технології соціально-педагогічної роботи з різними категоріями суб'єктів соціальної роботи, організувати і координувати волонтерську діяльність.

РН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з дітьми та молоддю, іншими фахівцями на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів фахової діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
восьмий	Соціальна робота ОП Соціальна педагогіка	четвертий	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість годин		
	лекції	заняття	сам. ро. б.
Тема 1. Основні засади державної політики щодо соціального захисту дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.		2	8
Тема 2. Підготовчий етап до створення сім'ї / ДБСТ	2	2	8
Тема 3. Особливості і проблеми розвитку прийомної дитини / дитини-вихованця.		2	6
Тема 4. Соціальний супровід як вид соціальної діяльності.	2	2	8
Тема 5. Створення соціальних умов для підвищення виховного потенціалу сім'ї.	2	2	6
Тема 6. Робота з прийомними дітьми / дітьми-вихованцями у процесі соціального супроводу.	2	2	8
Тема 7. Партнерство під час здійснення соціального супроводу.	2	2	8
Тема 8. Моніторинг та оцінка утримання, виховання й розвитку дитини в прийомній сім'ї / ДБСТ	2	4	8
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни

Рейтинговий показник	Оцінка ECTS	Оцінка у національній шкалі	
		Екзамен, диф.залік, курс роб.(проект), практика	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
64-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-63	E (задовільно)		
35-59	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	Незадовільно	Незараховано
1-34	F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням		

З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті

https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isi_nuvannia_nove2.pdf

Вид контролю – залік. Максимальна оцінка – 100 балів, з них – 45 балів за семінарські заняття, 45 балів – за контрольну роботу та 10 балів – самостійну роботу.

Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси, тематика яких відповідає змісту дисципліни, на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення ПНУ про неформальну освіту).

Вимоги до письмових робіт

Оцінювання здійснюється відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті

Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 6) (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.);

Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти [Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника \(введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.\)](#)

Семінарські заняття

Пропущенні практичні заняття здобувач відпрацьовує індивідуально, виконуючи передбачену у плані лекційного чи практичного заняття роботу. Для цього використовується:

- усне опитування;
- тестування;
- перевірка творчих завдань;
- захист презентацій;
- перевірка виконаної, передбаченої програмою курсу, самостійної роботи.

	Якщо здобувач не ліквідував заборгованість та не набрав мінімальну кількість балів (25 балів) він може бути рекомендований на повторне вивчення даної освітньої компоненти.
Умови допуску до підсумкового контролю	Допуском до заліку є відвідування здобувачем більше 50% практичних занять, написання контрольної роботи, пройдене тестування на платформі дистанційного навчання, виконання завдань самостійної роботи. Умови допуску до підсумкового контролю передбачають дотримання Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/poriadok-orh-anizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль знань здобувачів із курсу здійснюється у формі комп'ютерного тестування. Форма контролю – залік. Навчальний матеріал з освітньої компоненти вважається засвоєним, якщо здобувач у сумі набрав 50 і більше балів за 100-бальною шкалою. Якщо здобувач не ліквідував заборгованість та не набрав мінімальну кількість балів (50 балів) він може бути рекомендований на повторний курс з вивчення даної дисципліни. https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність: не припустимі плагіат та списування. Обов'язкове виконання всіх поставлених завдань.

Викладання курсу базується на активній взаємодії зі здобувачем та політиці академічної доброчесності.

Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме:

Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція).

Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf

Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.

Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою:

<https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Відвідування занять: лекційні заняття студентом не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу є обов'язковим.

Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентують:

Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>

Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-individualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Несвоєчасне виконання завдань передбачає дотримання студентом усіх вимог щодо їх самостійного опрацювання https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-individualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Навчання передбачає високий рівень пізнавальної активності, ініціативності, дотримання норм та правил професійної етики майбутніх фахівців.

Неформальна освіта: Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra.

Можливість зарахування неформальної освіти регламентує Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з положеннями можна за адресою:

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Додаткові бали отримують здобувачі, які приймали активну участь у науково-дослідній роботі (конференції, студентські наукові гуртки та проблемні групи, підготовка публікацій тощо) за тематикою дисципліни.

Ознайомитися з положеннями можна за адресою: <https://efund.pnu.edu.ua/3-3-prava-zdobuvachiv/>

8. Рекомендована література

1. Державний стандарт соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1089-17#n13.
2. Закон України “Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування” № 2342-IV від 13 січня 2005 року: станом на 20.01 2018 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2342-15>.
3. Карпенко О. Г. Теорія та практика соціальної роботи : навч. посіб. / О. Г. Карпенко, Н. Ф. Романова. - Київ : Слово, 2015. – 402 с.
4. Кияниця З. П., Петрович Ж. В. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч. Ч. I. Сучасні орієнтири та ключові технології. Київ : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.

5. Лемко Г., Ласяк Н. Соціальний супровід прийомної сім'ї. *Materialy VIII Mezinarodni vedecko-prakticka konference "Dny vedy – 2012"* (27 brezen – 05 dubna 2012 roku). Dil 18. *Pedagogika*. Praha: Publishing House «Education and Science» s. r.o., 2012. S. 85–89.
6. Мала Р. О. Сім'я як об'єкт соціальної підтримки. Традиції та новації у розвитку сучасної соціологічної науки: дослідження молодих вчених. Київ : КНЕУ, 2020. С. 3–6.
7. Міхеєва О. Ю. Алгоритм соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. 2017. № 23. С. 69–75.
8. Оцінка потреб дитини та її сім'ї: від теорії до практики : [навч. пос.] ; у 2-х ч. / І. Зверева, З. Кияниця, В. Кузьмінський, Ж. Петрочко. – К. : Задруга, 2011. – Ч. 1. – 228 с.
9. Про затвердження Програми навчання для прийомних батьків та батьків-вихователів з метою підвищення їх виховного потенціалу : Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 13 січня 2011 р. № 79 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://document.ua/prozatverdzhennja-programi-navchannja-dljapriiomnih-batkiv-doc46277.html>.
10. Сімейний кодекс України : станом на 06 лютого 2018 р. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.
11. Соціальна педагогіка : навч. пос. / [О. В. Безпалько та ін.] ; за ред. О. В. Безпалько. - К. : Академвидав, 2013. - 309, [3] с

**Викладач _Лемко Г.І.. доцент кафедри
соціальної педагогіки та соціальної роботи**